

УДК 656.071

**РОЛЬ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Прокудін Георгій Семенович, д.т.н., професор,

e-mail: p_g_s@ukr.net

Поляк Петро Карлович, аспірант,

e-mail: ppolyak94@gmail.com

Мельников Ігор Андрійович, аспірант,

e-mail: imelya17@gmail.com

Національний транспортний університет,

В умовах сучасних викликів, спричинених війною, Україна стикається з суттєвими економічними труднощами, зокрема в сфері зовнішньої торгівлі. Блокування морських портів, руйнування інфраструктури та зростання логістичних витрат вимагають нових стратегічних підходів для стабілізації економіки та розвитку торгівлі.

Особливу роль у цьому процесі відіграє транспортно-експедиторська діяльність, яка забезпечує ефективне перевезення товарів, оптимізацію логістичних витрат і підтримку конкурентоспроможності українських виробників на міжнародному ринку. Успішна інтеграція України в європейський транспортний простір сприятиме не лише економічному відновленню, а й посиленню її позицій у глобальній торгівлі.

Дослідження спрямоване на аналіз тенденцій зовнішньої торгівлі України, оцінку впливу логістичних факторів на економіку та визначення перспектив інтеграції України в європейську транспортну мережу TEN-T. Також особливу увагу приділено дослідженню сучасних проблем транспортно-експедиторської діяльності та можливим шляхам їх подолання.

Аналіз базується на статистичних даних Державної служби статистики України та Державної митної служби, з використанням прогнозних моделей (експоненціального, лінійного, логарифмічного, поліноміального та степеневого трендів) для оцінки подальшої динаміки експорту та імпорту у 2025–2026 роках.

Таблиця 1 – Обсяг зовнішньої торгівлі товарами України 2020-2024 рр.

№ п/п	Рік	Експорт, млн. дол. США	Імпорт, млн. дол. США
1	2020	49191,8	54336,1
2	2021	68072,3	72843,1
3	2022	44135,6	55295,7
4	2023	36182,9	63567,0
5	2024	41733,0	70709,1

Виконаємо розрахунки за допомогою математичного забезпечення – Excel для експоненціального, лінійного, логарифмічного, поліноміального та степеневих трендів використовуючи дані з Таблиці 1. Отримані дані наведено в Таблиці 2 і Таблиці 3.

Таблиця 2 – Прогноз обсягу експорту товарів України на 2025-2026 рр.

№ п/п	Рік	Експоненціальна	Лінійна	Логарифмічна	Поліноміальна	Степенева
Рівняння кривої, величина достовірності апроксимації R ²	-	$y = 62361e^{-0,096x}$ <u>R² = 0,4092</u>	$y = -4680,7x + 61905$ <u>R² = 0,3663</u>	$y = -9994\ln(x) + 57432$ <u>R² = 0,2698</u>	$y = -762,63x^2 - 104,93x + 56567$ <u>R² = 0,3799</u>	$y = 57183x^{-0,211}$ <u>R² = 0,3173</u>
1	2020	56652,7	57224,3	57432,0	55699,4	57183,0
2	2021	51467,0	52543,6	50504,7	53306,6	49402,6
3	2022	46755,9	47862,9	46452,5	49388,5	45351,8
4	2023	42476,0	43182,2	43577,4	43945,2	42680,8
5	2024	38588,0	38501,5	41347,3	36976,6	40717,8
6	2025	35055,8	33820,8	39525,2	28482,7	39181,1
7	2026	31846,9	29140,1	37984,6	18463,6	37927,2

Таблиця 3 – Прогноз обсягу імпорту товарів України на 2025-2026 рр.

№ п/п	Рік	Експоненціальна	Лінійна	Логарифмічна	Поліноміальна	Степенева
Рівняння кривої, величина достовірності апроксимації R ²	-	$y = 55936e^{0,0391x}$ $R^2 = 0,2079$	$y = 2347x + 56309$ $R^2 = 0,1897$	$y = 6113\ln(x) + 57497$ $R^2 = 0,2078$	$y = 220,64x^2 + 1023,2x + 57854$ $R^2 = 0,192$	$y = 57065x^{0,1015}$ $R^2 = 0,2269$
1	2020	58166,4	58656,0	57497,0	59097,8	57065,0
2	2021	60485,8	61003,0	61734,2	60783,0	61224,4
3	2022	62897,6	63350,0	64212,8	62909,4	63796,6
4	2023	65405,6	65697,0	65971,4	65477,0	65686,9
5	2024	68013,6	68044,0	67335,5	68486,0	67191,6
6	2025	70725,6	70391,0	68450,0	71936,2	68446,6
7	2026	73545,8	72738,0	69392,3	75827,8	69526,0

Для прогнозу на 2025-2026 роки візьмемо усереднені значення прогнозу по всім лініям тренду. Тренди при яких R² найбільше наближений до 1. Для експорту це експоненціальний тренд (R²=0,4092), а для імпорту степеневий (R²=0,2269). Результати наведені в Таблиці 4.

Таблиця 4 – Прогноз обсягів зовнішньої торгівлі товарами України на 2025-2026 рр.

	Рік	Експорт, млн. дол. США	Імпорт, млн. дол. США
1	2020	49191,8	54336,1
2	2021	68072,3	72843,1
3	2022	44135,6	55295,7
4	2023	36182,9	63567,0
5	2024	41733,0	70709,1
6	2025	35213,1	69989,9
7	2026	31072,5	72206,0

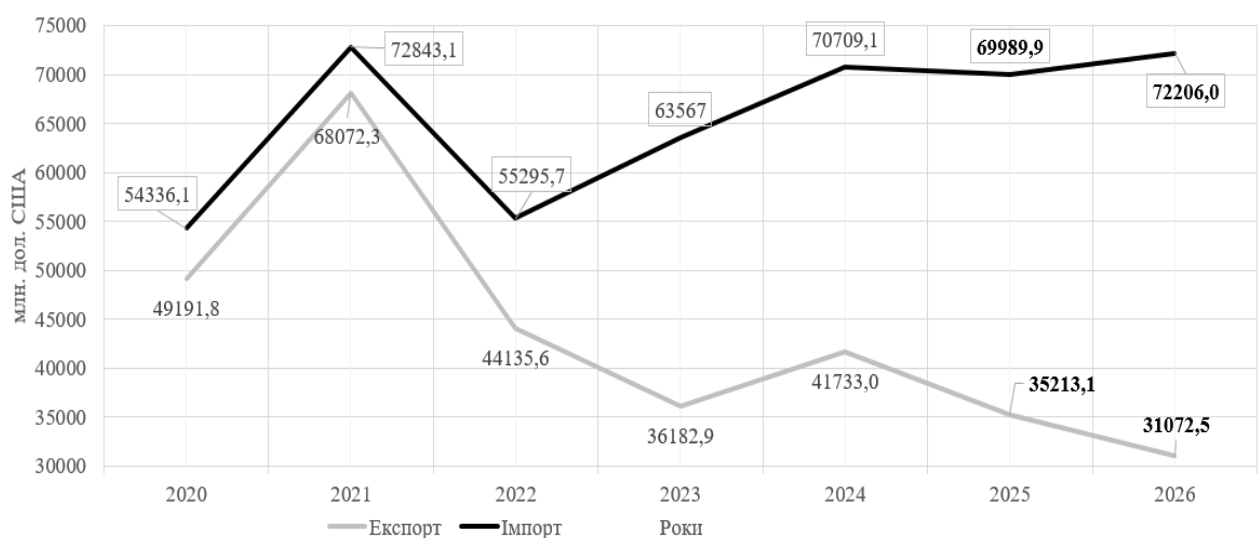

Рисунок 1 – Прогнозування об'єму зовнішньої торгівлі товарами на 2025-2026 рр.

Аналіз отриманих результатів свідчить про значні коливання обсягів експорту та імпорту, а також про стійке негативне сальдо зовнішньої торгівлі,

зумовлене воєнними діями, яке різко погіршилося у 2022–2024 роках. Якщо у 2020–2021 роках торговельний баланс залишався відносно стабільним, то вже у 2022 році відбулося суттєве скорочення експорту (на 35,2% порівняно з 2021 роком), що спричинило зростання дефіциту до -11,16 млрд доларів. У 2023 році тенденція погіршилася – експорт продовжував скорочуватися, а негативне сальдо досягло -27,38 млрд доларів. Хоча у 2024 році відбулося часткове відновлення експорту, одночасне зростання імпорту призвело до подальшого збільшення дефіциту торгового балансу, який сягнув -28,98 млрд доларів.

Згідно з прогнозними розрахунками у 2025-2026 роках очікується подальше падіння експорту, в той же час імпорт продовжить зростати, що спричинить подальше погіршення торговельного балансу.

Розвиток транспортно-експедиторської діяльності та модернізація логістичної інфраструктури є критично важливими для економічної стабілізації України. Державна підтримка має бути спрямована на фінансування експортерів, спрощення митних процедур та розвиток внутрішнього виробництва з високою доданою вартістю. Важливими заходами є будівництво сучасних логістичних центрів, покращення транспортного сполучення та цифровізація процесів перевезень. Впровадження сучасних логістичних технологій сприятиме інтеграції України в європейські та світові торговельні мережі, що стане запорукою довгострокового економічного розвитку.

Окрім того, необхідно активно впроваджувати європейські стандарти транспортної логістики, розширювати співпрацю з міжнародними партнерами та залучати інвестиції у розвиток стратегічно важливих інфраструктурних проєктів. Україна має значний потенціал стати важливим транспортним хабом, що з'єднає Європу та Азію, а розвиток транспортної логістики стане ключовим драйвером економічного зростання у післявоєнний період.

Включення транспортних маршрутів України до європейської мережі TEN-T сприятиме зменшенню логістичних бар'єрів, залученню інвестицій та покращенню конкурентоспроможності українських підприємств.

Література

1. Зовнішня торгівля України товарами у 2022 році URL: https://stat.gov.ua/uk/publications/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-u-2022-rotsi?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 02.04.2025). – Назва з екрана.
2. Державна служба статистики України/ Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність / Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.04.2025). – Назва з екрана.
3. Прокудін Г.С., Капроненко А.В., Дзуенко А.О., Король Н.П. Прогнозування вантажних перевезень по Україні/ PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY SCIENCE: THEORY AND PRACTICE: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., [Львів], 14-16 жовт. 2024 р. / Науково-видавничий центр «Sci-conf.com.ua». – Львів, 2024. – С. 373-379.
4. Зовнішня торгівля України товарами у 2022 році URL: https://stat.gov.ua/uk/publications/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-u-2022-rotsi?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 04.04.2025). – Назва з екрана.

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Академія прикладних наук Університету
управління та адміністрування в Ополі

Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
VIII Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

**17-19 квітня 2025 року
м. Київ**

УДК 631.17+62-52-631.3

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 20 травня 2025 р., протокол №. 12

Збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура» (17–19 квітня 2025 року). Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. 2025. 242 с.

ISBN 978-617-8530-21-1

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, докторантів і аспірантів, студентів, фахівців транспортної галузі, учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура», в яких розглядаються нинішній стан та шляхи розвитку автотранспортної галузі.

ISBN 978-617-8530-21-1

© НУБіП України, 2025.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Тонха О.Л., проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України – голова організаційного комітету;

Отченашко В.В., начальник науково-дослідної частини НУБіП України – заступник голови організаційного комітету;

Братішко В. В., декан механіко-технологічного факультету НУБіП України – заступник голови організаційного комітету;

Киричок П.О., президент Академії інженерних наук України – заступник голови організаційного комітету (за згодою);

Тадеуш Покуса, проректор Академії прикладних наук Університету управління та адміністрування в Опольє (Польща) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Ілесалієв Д. І., ректор Ташкентського Перфектного університету (Узбекистан) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Дашдаміров Ф.С., директор Інституту логістики і транспорту Азербайджанського технічного університету (Азербайджан) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Загурський О.М., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України – секретар організаційного комітету.

Дьомін О.А., доцент кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Калінін Є. І., завідувач кафедри тракторів та автомобілів НУБіП України;

Мацюк В. І., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Умідулла Абдураззоков, завідувач кафедри транспортної техніки Ташкентського державного університету транспорту (Узбекистан);

Роговський І. Л., завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка НУБіП України;

Павло Навицький, професор університету Орала Робертса (США);

Савченко Л.А., завідувачка кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Софі Лю, професор Університету Орала Робертса (США);

Степанов О.В. заступник декана з наукової роботи механіко-технологічного факультету НУБіП України.